

V I Lenin

Tal om nationaliseringen av bankerna vid ett sammanträde med allryska centrala exekutivkommittén den 14 (27) december 1917

Protokoll

Den föregående talaren försökte skrämman oss med att vi absolut är på väg mot en avgrund, mot en säker undergång. Dessa skrämselförsök är dock ingenting nytt för oss. Samma tidning som är språkrör för talarens partigrupp – Novaja Zjizn – skrev före oktoberdagarna att vår revolution bara skulle medföra pogromer och anarkistiska upplopp. Därför är pratet om att vi följer fel väg en återspeglning av borgerlig mentalitet som inte ens oengagerade människor kan göra sig kvitt. (*Tillrop från internationalisternas sida: "Demagogi!"*) Nej, det är inte demagogi, medan däremot ert ständiga prat om yxan är verklig demagogi.

Alla åtgärder som föreslås i dekretet går enbart ut på att verkligen säkerställa kontroll.

Ni talar om den komplicerade apparaten, dess bräcklighet och frågans invecklade karaktär. Det är elementära fakta som alla känner till. Om dessa fakta används endast för att bromsa alla socialistiska initiativ, så säger vi att den som följer denna linje är demagog och en skadlig demagog.

Vi vill inleda en investering av kassavalven och får höra av de lärda specialisterna att det inte finns någonting annat än dokument och värdepapper i dem. Vad skadar det då, om representanter för folket skulle kontrollera dem?

Varför träder de kritiserande lärda specialisterna inte öppet fram om det de hävdar är sanning? Närhelst sovjeterna fattar beslut, så förklarar de att de är ense med oss men bara i princip. Så förfar borgerliga intellektuella, alla kompromissmakare som förstör allting genom att ständigt vara ense i princip och oense i praktiken.

Ifall ni är så erfarna och insatta i alla dessa saker, varför hjälper ni oss då inte, varför möter vi ingenting annat än sabotage från er sida på vår svåra väg?

Ni utgår från en riktig vetenskaplig teori, men för oss tjänar teorin som grundval för de mått och steg vi vidtar, den ger oss tillförsikt om dem och skrämmer inte livet ur oss. Initiativen är självfallet svåra och det är ofta bräckliga saker vi handskas med. Men vi har kommit tillrätta med dem och det kommer vi att fortsätta att göra.

Om bokliga kunskaper endast vore till för att tjäna som broms och framkalla en evig fruktan för varje nytt steg, så vore de värdelösa.

Ingen utom utopiska socialister har hävdat att seger är möjlig utan motstånd, utan proletariats diktatur, utan ett järngrepp på den gamla världen.

Även denna diktatur accepterade ni i princip, men när detta ord översätts till ryska, kallas "järngrepp" och tillämpas i praktiken, så varnar ni oss för att det är fråga om en bräcklig och komplicerad angelägenhet.

Envist vägrar ni se att järngreppet som förstör samtidigt också skapar. När vi övergår från princip till handling, är det ett obestridligt plus för oss.

För att åstadkomma kontroll kallade vi på bankmännen och utarbetade tillsammans med dem åtgärder som de gick med på så att lån skulle kunna erhållas under full kontroll och redovisning. Men bland banktjänstemännen fanns det människor som folkets intressen låg nära om

hjärtat och som sade: ”De vill lura er, skynda er att stoppa deras brottsliga verksamhet som direkt skadar er.” Och vi skyndade oss att göra det.

Vi vet att det är en komplicerad åtgärd. Inte ens de av oss som har ekonomisk utbildning kommer att åta sig att verkställa den. Vi skall kalla på experter som förstår sig på denna sak, men först när vi själva har hand om nycklarna. Då kommer vi t o m att kunna konsultera tidigare miljonärer. Den som vill arbeta är alltid välkommen så länge han inte vill förvandla varje revolutionärt initiativ till en död bokstav; det kommer vi aldrig att inlåta oss på. Vi använder orden proletariats diktatur på allvar och vi kommer att förverkliga denna diktatur.

Vi ville träffa en överenskommelse med bankerna, vi gav dem lån för finansiering av företag men de satte igång ett sabotage av exempellös omfattning och erfarenheten tvingar oss att genomföra kontroll med andra medel.

En kamrat bland vänstersocialistrevolutionärerna sade att de i princip kommer att rösta för den omedelbara nationaliseringen av bankerna för att därefter så snabbt som möjligt utarbeta praktiska åtgärder. Det vore emellertid fel, eftersom vårt förslag inte innehåller någonting annat än principer. Dessa skall diskuteras i högsta folkhushållningsrådet. Men om dekretet inte antas omgående kommer bankerna att genast träffa alla anstalter för att ytterligare desorientera ekonomin.

Dekretet måste godkännas utan dröjsmål, annars kommer vi att bringas på fall genom motstånd och sabotage. (*Applåder som övergår till ovationer*)

Pravda nr 216, den 29 (16) december 1917 och *Izvestija TsIK* nr 253, den 16 december 1917

V I Lenin, *Samlade skrifter*, 5:e ry uppl, b 35, s 171-173